

poslovno informativni časopis za podjetnike

kažipot

ISSN 1408-8150

marec 1999
številka

09

Ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana

Kažipot po vsebini

vedeti

Boris Zakrajšek **1** Trg in Nova Ljubljanska banka
Sinergije

Marija Petek **2** Alojz Jamnik: domači plačilni promet za pravne osebe preko NLB
Številne prednosti

Nova Ljubljanska banka bo s široko mrežo poslovalnic, ponudbo elektronske banke, ponudbo poslovnega računa in posebnim paketom storitev ponudila podjetjem enega najboljših servisov, predvsem pa bo tudi na tem področju ponudila partnerstvo.

poznati

Marko Jernejčič **8** Obrestne mere za bančne vloge po ukinitvi medbančnega dogovora

Letos bodo inflacijsko-tečajne škarje bolj zaprte

9 Ocene naložbenega tveganja za NLB

Banka, vredna zaupanja

Aleksander Šimon **11** Trg vrednostnih papirjev

Pogled nazaj in naprej

Ivan Rojc **12** Davek na dodano vrednost

Cena vstopa v EU

Sonja Zver, Katra Zajc **16** Skrbništvo nad vrednostnimi papirji v NLB

Ko vrednostne papirje kupujejo tujci

17 Bančni trgovini in butična poslovalnica

V banko spotoma

znati

Franjo Štiblar **4** Napovedi gospodarskih gibanj

Po relativno uspešnem 1998 negotovo 1999

Tako zunanji kot notranji pogoji gospodarjenja bodo v 1999 bistveno bolj negotovi, kar lahko vpliva negativno na gospodarske odločitve mikroekonomskih subjektov in s tem na gospodarsko aktivnost, včasih celo bolj kot kakšne slabosti v osnovah gospodarskega sistema.

Ranko Nikolić **10** Poslovanje NLB v letu 1998

Krepitev kreditne dejavnosti in zniževanje obrestnih mer

Matjaž Ribaš **14** NLB in poslovanje z evrom

Namesto enajstih ena valuta

Vito Cigoj **15** Predstavniška mreža NLB v tujini

Prilagajanje gospodarskim tokovom

Marija Petek **6** Pomurska banka

Ko so stranke prvo vodilo

Jasmina Bevc **7** Podružnica Novo mesto

Ključ uspeha je zaupanje v ljudi

Mojca Strojjan **13** "Undewriting" novoizdanih vrednostnih papirjev v javni prodaji

Obveznice Hotelov Bernardin

uspeti

Poslovno informativni časopis NLB

Kažipot izdaja Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana, Trg republike 2, 1520 Ljubljana.

Glavni urednik: Boris Zakrajšek.

Odgovorni urednik: Jože Gašper Filipič.

Namestnik odgovornega urednika: Savo Dinjaški.

Redakcija: Marija Petek.

Člani uredniškega odbora: Ana

Bandelj, Zvezdana Kompara,

Marjana Konstantin, Maruša

Kosovinc Dragonja, Milan

Marinič, Ivan Rudolf, Janez Saje,

Peter Velkavrh.

Lektoriranje: Neva Šolinc.

Produkcija: Sektor za odnose z javnostmi NLB.

Oblikovalska zasnova: Studio id, Ljubljana.

Fotografije: Borut Krajnc, Jasmina Bevc, Mojca Strojjan.

Naslovnica: Borut Krajnc.

Grafična priprava: Multigraf, d.o.o., Ljubljana.

Tisk: Mond grafika, d.o.o., Ljubljana.

Naklada: 16500 izvodov.

Brezplačno.

Prihodnja številka Kažipota izide junija 1999.

Po mnenju Ministrstva za kulturo spada časopis NLB Kažipot med izdelke, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odstotkov.

Poštnina je plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Kažipot lahko preberate tudi na svetovnem spletu na naslovu:

<http://www.n-lb.si/>

ISSN 1408-8150

Trg in Nova Ljubljanska banka

Sinergije

Boris Zakrajšek

Podjetja se merijo v tekmi, kjer se neprestano spreminjajo prometni znaki, kjer ni cilja niti stalne "zmage", je zapisal znani strokovnjak za tržno komuniciranje. Zavedamo se, da se ne spreminjajo le pogoji gospodarjenja za slovenske banke, pač pa tudi za slovenska in tuja podjetja ter banke. Ključ uspeha je torej pravočasno zaznavanje in odzivanje na spremembe.

Kljub stalnim spremembam zunanjih pogojev je Nova Ljubljanska banka svojo poslovno politiko načrtala tako, da bo lahko nudila kakovosten bančni servis in predvsem partnerstvo slovenskim podjetjem tako v obdobju približevanja k Evropski uniji kot po vstopu Slovenije v EU. Glede na napovedi gospodarskih gibanj je pričakovati relativno negotovo leto 1999, zato bi moralo biti osnovno vodilo ekonomskih avtoritet stabiliziranje znanih pogojev gospodarjenja, kjer je le mogoče, je zapisal glavni ekonomist NLB.

Zavedamo se, da se lahko trgu prilagaja le stabilna in kapitalsko močna banka, k čemur so usmerjena tudi zadnja prizadevanja Nove Ljubljanske banke, da se kapitalsko okrepi, kar je tudi ena od zahtev lastnika.

Pet najpomembnejših mednarodnih rating agencij je NLB po kakovosti poslovanja postavilo na prvo mesto v Srednji in Vzhodni Evropi, kar je zagotovo zavidanja vredna ocena tako za banko kot za Slovenijo. Agencije so namreč pri ocenjevanju upoštevale tako zunanje dejavnike, kot je trg, zakonodaja in vloga centralne banke, kot notranje dejavnike: kakovost aktive NLB, donosnost, stroškovno učinkovitost, fleksibilnost, likvidnost, upravljanje z bilanco banke, kapitalsko trdnost banke, notranjo organizacijo in nadzor ter strategijo banke. Slike nista spremenili niti azijska niti ruska kriza.

Kljub temu se napoveduje sprememba zunanjih pogojev in vedeti je treba, da je največja slovenska banka v evropskem prostoru majhna in ranljiva. Banka je odvisna od strank in njihovim zahtevam bo mogoče zadostiti le, če bo banki dovoljeno, da se pravočasno prilagodi zahtevam trga.

Vsa prizadevanja NLB so usmerjena k stranki in h gradnji partnerskega odnosa med stranko in banko. Tako bo NLB v začetku julija s posebno ponudbo kratkoročnih posojil pomagala prebrosti pričakovane začetne težave zaradi uvedbe davka na dodano vrednost. Ob tem banka pripravlja najsodobnejšo in najcenejšo pot za opravljanje domačega plačilnega prometa. Podjetjem, ki se bodo odločila za opravljanje plačilnega prometa preko NLB, bo na voljo najširša bančna mreža v Sloveniji, ki bo, takoj ko bo možno, usposobljena tudi za vključitev v vseevropski sistem TARGET za hiter pretok plačil, za katerega je značilna bruto poravnava v realnem času. Seveda bomo ponudbo prilagodili potrebam posamezne stranke in jo stalno dopolnjevali.

Zmagovita podjetja se osredotočijo predvsem na trge in odjemalce, ne zgolj na izdelke, storitve in stroške. K uspešnosti podjetja lahko pripomore prav vsak zaposleni, za kar ga je potrebno ustrezno motivirati, in tisto podjetje, ki strankam ne more ponuditi nekaj posebnega, ne bo dolgo zdržalo na trgu. Končni in edini cilj banke je namreč zadovoljna bančna stranka, ob tem pa ustvarjanje vrednosti in dviganje življenjske ravni posameznikov.

Boris Zakrajšek, član uprave NLB

Alojz Jamnik: domači plačilni promet za pravne osebe preko NLB

Številne prednosti

Alojz Jamnik

se je leta 1981 zaposlil v LB gospodarski banki kot diplomirani ekonomist - pripravnik. Delal je na različnih bančnih področjih od poslovanja z občani do kreditiranja, tudi kot referent za posle s podjetji, vodja oddelka itd. Desetletje kasneje je zapustil banko kot pomočnik direktorice sektorja za kreditiranje podjetij v takrat že združeni Ljubljanski banki. Leta 1992 je postal izvršni direktor v Abanki. Leto kasneje je bil imenovan za namestnika direktorja Agencije za sanacijo bank in hranilnic, od leta 1995 pa do imenovanja za člana uprave Nove Ljubljanske banke 16. julija 1997 je vodil Agencijo za sanacijo bank in hranilnic.

2 Usposobljenost bank za opravljanje plačilnega prometa bo Banka Slovenije ugotavljala na podlagi evidenčnega načina vodenja računov pravnih oseb, saj bo plačilni promet v pilotski fazi, ki se začne 6. aprila, še potekal preko APP. Kaj prinaša prenos plačilnega prometa v banke in kako je na plačilni promet pripravljena Nova Ljubljanska banka, pojasnjuje član uprave Alojz Jamnik: "Bistvena razlika, ki jo s seboj prinaša prenos plačilnega prometa v banke, bo združitev dveh funkcij, in sicer opravljanja transakcij in uporabe denarja. Sedaj sta to ločeni funkciji, tako se transakcije opravljajo preko posebne ustanove - APP, uporaba denarja, vse storitve na računih in servisiranje stranke pa se opravi v banki. Ta bistvena sprememba tudi pomeni, da bodo podjetja, ko bodo imela odprte račune v bankah, preko teh računov lahko opravljala še številne druge bančne storitve.

Za banko pomeni prenos plačilnega prometa drugačno osnovo za sodelovanje s strankami - pravnimi osebami - in možnost za razvoj številnih novih storitev, ki jih bo mogoče opravljati potem, ko bodo transakcijski računi v bankah."

Marija Petek: Katere storitve bo ponudila banka podjetjem na transakcijskem računu, ki bo pri Novi Ljubljanski banki imenovan poslovni račun?

Alojz Jamnik: Banka bo ponudila številne novosti tako na aktivni kot na pasivni strani. Ponudila bo tako možnost nočnega depozita kot tudi različne načine in ročnosti vezave sredstev na poslovnem računu. Tudi na aktivni strani bo banka stranki, ki bo pri NLB vodila transakcijski račun, ponudila številne storitve. O podrobnostih ponudbe bomo stranke sproti obveščali. Veliko so o plačilnem prometu že slišali tisti, ki so se udeležili posvetov, organiziranih po vsej Sloveniji v oktobru, novembru in decembru lani, pripravljamo tudi promocijsko

Prva dovoljenja za opravljanje domačega plačilnega prometa preko bank se pričakuje v drugi polovici leta. Nova Ljubljanska banka bo s široko mrežo poslovalnic, ponudbo elektronske banke, ponudbo poslovnega računa in posebnim paketom storitev ponudila podjetjem enega najboljših servisov, predvsem pa bo tudi na tem področju ponudila partnerstvo.

gradivo in strankam smo prvo brošuro že poslali. Stranke bodo obširne informacije dobile pri svojih skrbnikih, na voljo pa so tudi na spletnih straneh NLB.

Kako bo potekalo sodelovanje na področju plačilnega prometa v domovini s petimi kapitalsko povezanimi bankami: z Banko Domžale, Koroško banko, Pomursko banko, Banko Velenje in Banko Zasavje? V čem bodo prednosti odpiranja računa pri NLB oziroma pri članicah bančne skupine?

Sodelovanje s petimi bankami hčerami bo potekalo podobno kot na drugih področjih. Stranke, ki bodo odprle poslovni račun v katerikoli od bank hčera, bodo imele na voljo storitve po enotnih cenah kot stranke NLB, ponudba bo usklajena.

Govorimo o treh vrstah prednosti za tiste, ki bodo odprli račune pri članicah bančne skupine NLB. Prva in za stranke najzanimivejša je zagotovljena cena. Kot največja slovenska banka bomo ponudili najboljše možno opravljanje plačilnega prometa znotraj banke in bank hčera. To pomeni, da, ko bo podjetje, ki bo odprlo poslovni račun pri NLB ali bankah bančne skupine, plačevalo obveznosti podjetju, ki ima račun znotraj bančne skupine, bo banka to storitev opravila ceneje, kot če bi šlo za plačevanje obveznosti na račun izven skupine NLB. Pri tem velja omeniti, da bo tudi t. im. interni kliring v celoti upošteval pravila delovanja obeh osnovnih poravnalnih sistemov Banke Slovenije tj. žiro kliringa in sistema BPRČ.

Druga prednost je način plačevanja in od tega bo seveda odvisna tudi cena. Znotraj bančne skupine bomo v celoti razvili elektronsko bančništvo, to pa je za stranke najcenejša, najhitrejša in najpopolnejša pot, kar jih zaenkrat poznamo.

Tretja prednost je paleta storitev na aktivni in pasivni strani, ki bodo na voljo imetnikom poslovnega računa pri NLB oziroma bančni skupini.

Kdaj bo imetnikom poslovnega računa na voljo elektronska banka oziroma Proklik?

Stranke bodo lahko širše preizkusile prednosti elektronskega bančništva takoj, ko bo možno v bankah odpreti transakcijske račune in bomo začeli prevzemati plačilni promet od APP. V NLB imamo elektronsko banko, imenovali smo jo Proklik, že razvito. V pripravi je le še prilagoditev elektronske banke na množično uporabo. Pripravljani bomo že bistveno prej, kot bo mogoče opravljati plačilni promet preko bank. Proklik

bomo ponudili vsem strankam. Predvidevamo, da se bodo tako velika kot manjša podjetja, pa tudi samostojni podjetniki odločali za opravljanje plačilnega prometa preko Proklika. Elektronsko poslovanje bo cenejše, ob tem pa bo vsem, ki hočejo biti stalno seznanjeni z dogajanjem na računu, ponujen sproten pregled nad dogajanjem na računu in s tem tudi možnost za upravljanje premoženja.

Posebna nakaznica in posebna položnica se že uporabljata predvsem za plačevanje storitev. Kaj ta način opravljanja plačilnega prometa prinaša strankam?

Gre za način plačevanja, ki je sedaj za podjetja enostavnejši in bistveno bolj sprejemljiv. Banka, ki jo podjetje zadolži oziroma najame, zbere številna nakazila na primer za komunalne storitve in jih potem preko sedanjega sistema plačilnega prometa nakaže podjetju. Gre za zametek zbiranja številnih nakazil z nižjimi zneski za določeno, ponavadi javno podjetje, kar bistveno olajša plačilni promet v podjetju. Lani ustanovljeno podjetje Bankart opravlja tako zbiranje kot procesiranje posebnih nakaznic in položnic.

Verjetno bodo potrebe podjetij na področju plačilnega prometa zelo različne. Bodo članice bančne skupine NLB ponudile skupno ponudbo ali bo prodaja plačilnega prometa potekala preko skrbnikov?

Potrebe podjetij so seveda različne, tega se zavedamo tudi v banki. V osnovi bo ponudba za vse enaka, pa vendarle prilagojena posamezni stranki, tako glede na želene poti opravljanja plačilnega prometa kot glede na druge dejavnike plačilnega prometa. Trgovsko podjetje ima seveda povsem drugačne potrebe po plačilnem prometu kot recimo neko proizvodno podjetje z nekaj dobavitelji in nekaj kupci. Temu prilagojene so tudi potrebe po bančnih storitvah, prav tako imajo podjetja različno dinamiko prilivov in odlivov ipd. V NLB bomo ponudbo prilagodili ne le posameznim tržnim skupinam, ampak predvsem posameznim podjetjem. V banki že imamo dobro utečen sistem skrbnikov, ki bodo podjetjem predstavili tudi prednosti opravljanja plačilnega prometa preko NLB. Možnosti, posebnosti, želje in predlogi strank bodo vodilo pri oblikovanju ponudbe. Banka bo poiskala najustreznejše možnosti in poskrbela, da se bodo v pogodbi dogovorjene storitve tudi izvajale.

Vsebinsko bomo v NLB za vsak račun skrbeli podobno, kot sedaj skrbimo za račune občanov. V bančni skupini NLB želimo negovati že oblikovan odnos med banko in stranko, čemur bomo v NLB tudi v prihodnje namenjali veliko pozornosti, seveda pa bo banka ponudila storitve za nekaj tipičnih skupin podjetij s podobnimi potrebami po bančnih storitvah.

Ob polletju v Sloveniji uvajamo davek na dodano vrednost. Banka pripravlja posebno ponudbo za

premoščanje likvidnostnih težav podjetij zaradi uvedbe DDV. Za kakšno ponudbo gre?

Po dosedanjih ocenah se pričakuje, da bo ob uvedbi davka na dodano vrednost prišlo do nekoliko zaostrene likvidnosti v določenih podjetjih. V NLB se tega zavedamo in pri strankah zbiramo informacije o pričakovanih posledicah. Na podlagi ocen v podjetjih bomo dokončno oblikovali ponudbo. Predpostavljamo, da bo v določenih primerih potrebno za premoščanje likvidnostnih težav zagotoviti določena kratkoročna posojila.

Evropska konkurenca je pred vrati, delno je že tukaj. Bo NLB enakovreden konkurent tujim bankam po vstopu Slovenije v EU, ko bodo lahko tuje banke za opravljanje plačilnega prometa uporabljale infrastrukturo, ki jo uporabljajo v državah, kjer imajo sedež?

Evropska konkurenca je že tukaj. Za opravljanje plačilnega prometa lahko enakovredno konkurirajo tudi tuje banke, ki so ustanovile svoje banke v Sloveniji. Istočasno kot bo opravljanje domačega plačilnega prometa dovoljeno nam, bo dovoljeno tudi podružnicam tujih bank, če bodo ustrezno usposobljene in registrirane za opravljanje te dejavnosti. Znano nam je, da bodo nekatere banke pripravljene pravočasno. V NLB, ki je bila ena od kreatorjev vsebinskega dela prenosa plačilnega prometa, se zavedamo, da moramo biti na prenos dobro pripravljeni in da je naša ponudba konkurenčna tako po kakovosti, ceni kot po dodatnih storitvah, tudi v primerjavi s tujimi bankami. Banka ima skupaj z bančno skupino v Sloveniji razvito mrežo podružnic, kar je velika prednost, ki jo bo banka zagotovo izkoristila v največji možni meri.

Kakšne so prednosti za podjetja, ki bodo opravljala plačilni promet preko NLB, z vidika povezave s plačilnim prometom s tujino?

Plačilni promet, kot ga pripravljamo v Novi Ljubljanski banki, bo ustrezal standardom sistema za opravljanje plačilnega prometa znotraj evropske petnajsterice, poimenovali so ga TARGET. V banki podrobno za vključevanje v evropske plačilne sisteme še proučujemo in iščemo najustreznejše možnosti za naše stranke. Takoj ko bo Slovenija stopila v Evropsko unijo, bo NLB v celoti pripravljena na vključitev v TARGET. Banka Slovenije naj bi se preko ene od centralnih bank Evropske unije že v prehodnem obdobju, do vključitve Slovenije v Evropsko unijo, povezala s sistemom TARGET. Vsekakor pa je namen reforme plačilnega prometa v tem, da se srednjeročno neposredno vključimo v TARGET, kar pomeni bruto poravnavo ne samo dnevno, ampak tudi v realnem času, tudi za plačila znotraj Evropske unije.

Marija Petek, Sektor za odnose z javnostmi

Po relativno uspešnem 1998 negotovo 1999

Prof. dr. Franjo Štiblar

Uspehi leta 1998

Po glavnih **makroekonomskih pokazateljih** je bilo leto **1998** za slovensko gospodarstvo relativno uspešno. Ugodnejša od pričakovani in napovedi je bila višja rast BDP, nižja inflacija, bolj izravnana tekoča plačilna bilanca, manj ugodni pa večji proračunski in javnofinančni primanjkljaj ter rahlo povečanje nezaposlenosti.

Vladna napovedana formula 8-4-1-1 je bila z izjemo prevelikega proračunskega primanjkljaja več kot uresničena. Inflacija je bila dejansko le 6,5-odstotna, rast BDP je bila po ocenah vsaj 4-odstotna, če ne kakšno desetinko več, proračunski primanjkljaj je bil večji od 1 odstotka, rast plač je nedvomno za več kot odstotno točko zaostajala za rastjo produktivnosti (3,5 % proti 1,3 %).

Obrestne mere so v 1998 izrazito padle, nominalne skoraj za polovico, tako da se nominalne približujejo 10 odstotkom. Zaradi tega se je neto finančni tok iz tujine bistveno zmanjšal.

Del zaslug za dobre rezultate gre **ugodnim zunanjim pogojem gospodarjenja**, posebno v prvih dveh tretjinah leta. Gospodarska konjunktura v razvitih gospodarstvih, posebno v EU, je omogočila hitro rast slovenskega izvoza kot gonilne sile domače proizvodnje, hkrati pa je umirjanje inflacije v svetu odsevalo v nižanju inflacije doma.

Za 1998 je značilna tudi **ustrezna ekonomska politika**. Zniževanje inflacije na novo nižjo raven je omogočilo znižanje obrestnih mer in prispevalo k nadaljnji stabilizaciji gospodarstva. Bolj problematična je nerazvojna usmerjenost proračuna in javnih izdatkov nasploh.

Neuspehi leta 1998

Manj uspešna je bila Slovenija v 1998 v **sistemskem in institucionalnem restrukturiranju gospodarstva**. Gre v veliki meri za približevanje ureditve EU, čeprav po novejših

Tako zunanji kot notranji pogoji gospodarjenja bodo v 1999 bistveno bolj negotovi, kot so bili v preteklih letih, kar lahko vpliva negativno na gospodarske odločitve mikroekonomskih subjektov in s tem na gospodarsko aktivnost, včasih celo bolj kot kakšne slabosti v osnovah gospodarskega sistema, ki pa so znane in se je zato mogoče nanje prilagoditi.

ocenah še desetletje ne bomo člani in zato postaja vprašljivo prehitro odpiranje proti EU in liberaliziranje gospodarstva. Zahteve EU v prilagajanju kandidatki za članstvo gredo namreč včasih celo dlje od stopnje notranje liberalizacije v EU sami, torej ni niti recipročnosti.

V **proračunskem memorandumu za 1998** napovedane strukturne reforme in mikroekonomske politike so se le v manjši meri uresničile. Nacionalni varčevalni paket je bil le v manjši meri uresničen, nov bančni zakon je bil sprejet šele v januarju 1999, uvedba DDV in trošarin pa je bila prestavljena v sredo leta 1999. Na področju privatizacije državnega premoženja je bil napredek majhen, privatizacija bank je obljubljena šele v novem memorandumu za 1999, privatizacija zavarovalnic še ni dobila zakonske podlage, strategija restrukturiranja industrije se ne uresničuje. Na področju socialne varnosti se je razprava o pokojninski reformi šele razplamtela, v zdravstveni še ni premikov. Izboljšanje na trgu dela ni bilo, reforma javne uprave ostaja na začetku. Med razvojnimi politikami bistvenih izboljšav ni, z ekonomskega vidika ni premikov v regionalni politiki.

Negotovo leto 1999

Tako zunanji kot notranji pogoji gospodarjenja bodo v 1999 bistveno bolj negotovi. Zato bi moralo biti osnovno vodilo ekonomskih avtoritet stabiliziranje znanih pogojev gospodarjenja, kjer je le mogoče. Gre za ukrepe, s katerimi se ustvarjajo čimbolj znani, razvidni ali vsaj predvidljivi pogoji gospodarjenja.

Na **zunanjem** področju so negotovi učinki svetovne finančne krize na slovenske izvozne trge (EMU) in slovenski izvoz neposredno, učinki na obrestne mere in tečajna razmerja (evro proti dolarju). Sicer bodo v **1999 zunanji pogoji gospodarjenja** za Slovenijo nekoliko manj ugodni, kot so bili v 1998 - cena nafte naj bi začela rasti, obrestne mere bodo višje zaradi povečanja marž za države v razvoju, konjunktura bo pri glavnih partnerkah šibkejša kot v 1998. Zadnje napovedi znižujejo rast svetovnega gospodarstva v 1999 na okrog 2 odstotka, kar je celo pod dosežkom v 1998, ki je že sicer predstavljal prepolovitev rasti iz 1997. Pri tem naj bi EU kot glavni partnerki Slovenije šlo le za malenkost bolje od svetovnega povprečja.

Vplivi na slovensko gospodarstvo

Na **notranjem** področju bodo kritični za slovenske makroekonomske učinke v 1999 naslednji dejavniki:

- uveljavitev novega bančnega zakona, ki med drugim daje možnost odpiranja pravih podružnic tujih bank,

Preglednica 1: Makroekonomski rezultati samostojne Slovenije

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998e	1999n
rast BDP, %	-8.1	-5.4	2.8	5.3	4.1	3.3	3.8	4.1	3.5
inflacija (konec leta), %	247	93.9	22.9	12.3	8.6	8.8	9.4	6.5	6.8
tekoča bilanca (mio USD)	129	926	192	540	-36	39	37	-6	-80
stopnja brezposelnosti	8.2	11.6	14.4	14.4	13.9	13.9	14.4	14.5	14.1
proračunski saldo / BDP, %	-0.0	0.0	0.3	-0.2	0.0	0.3	-1.3	-1.0	-0.8
produktivnost dela, %						4.1	3.8	3.5	3.3
izvoz blaga in storitev, %					6.9	3.5	10.0	5.6	3.8
uvoz blaga in storitev, %					15.1	1.6	9.9	6.4	4.2

e = ocena, n = napoved

Viri: SURS, ZMAR, Banka Slovenije

- odprava tolarskega depozita pri najemanju posojil v tujini z začetkom veljavnosti ratificiranega pridružitvenega sporazuma z EU februarja 1999,
- prenehanje veljavnosti medbančnega dogovora o maksimiranju pasivnih obrestnih mer z marcem 1999,
- vpliv uvedbe davka na dodano vrednost (DDV) v juliju 1999 na dvig cen in zmanjšanje (kratkoročne) likvidnosti gospodarstva,
- uspešnost pri obnovitvi dogovora o plačah med socialnimi partnerji sredi leta (januarja 1999 je že bil dosežen tentativni sporazum),

Preglednica 2: Napoved gospodarskih gibanj v Sloveniji

stopnje rasti (v %)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
GDP	4.1	3.5	4.5	4.5	5.0	4.4	3.6
aktivno prebivalstvo	0.5	0.5	1.0	1.2	1.2	1.2	1.0
produktivnost dela	3.6	3.0	3.5	3.3	3.8	3.2	2.6
plače na zaposlenega	2.0	1.8	3.2	3.1	3.5	3.2	3.0
stopnja nezaposlenosti	14.4	14.1	14.1	13.7	13.4	13.2	13.1
stopnja nezaposlenosti (ILO)	7.7	7.5	7.0	7.0	7.0	6.9	6.8
inflacija (december/december)	6.5	7.0	5.0	4.9	4.6	3.8	3.9
izvoz dobrin in storitev (v \$)	5.6	3.8	5.5	5.6	5.6	5.8	6.0
uvoz dobrin in storitev (v \$)	6.4	4.2	6.5	6.5	6.5	6.6	6.8
tekoči račun (mio \$)	-50	-80	-200	-200	-250	-300	-400
devizne rezerve (mio \$)	4767	5000	4800	4900	5000	5100	5200
zunanji dolg (mio \$)	4902	5000	4800	4900	5000	5100	5200
saldo javnega sektorja (% BDP)	-1.3	-0.8	-0.5	-0.5	-1.0	-1.0	-1.0
zasebna potrošnja	3.4	3.2	3.1	3.0	3.2	3.0	2.9
investicije v osnovna sredstva	6.7	6.8	6.0	6.0	6.0	5.5	7.0
državna potrošnja	4.6	2.5	4.0	4.0	3.8	4.0	4.1
SIT/EUR (ECU)	187.9	194.0					
SIT/USD	161.1	162.0	171	173	177	180	182
USD/EUR (ECU)	1.17	1.21					
rast cen - rast EUR (DEM)	4.5	3.5	2.6	2.0	2.5	2.1	2.0
real.obr.mere, akt	3.5	3.0	3.0	3.0	2.5	2.0	1.5
- aktivne ponujene (Bilten BS)	6.0	5.5	5.0	4.8	4.5	4.0	3.5
- pasivne ponujene (Bilten BS)	2.3	2.0	2.0	1.9	1.9	1.8	1.7
obrestni razmik	3.7	3.5	3.0	2.9	2.6	2.2	1.8

- ohranitev TOM brez administrativnega ukinjanja, saj bodo pogoji za njegovo samoukinitev zreli sredi 2000, ko bodo ob dosedanj metodi izračuna TOM upoštevani inflacijski učinki uvedbe davka na dodano vrednost,
- ohranitev rasti tolarskih prihrankov gospodarstva in prebivalstva, ki se od poletja 1998 zmanjšujejo,
- ohranitev sedanjega režima upravljanega drsečega tečaja tolara brez velikih sprememb realnega tečaja in brez prehitrega administrativnega fiksiranja na evro.

Vlada in centralna banka bosta v svojih ukrepih še naprej dajali prednost stabilnosti nad rastjo (čeprav nezaposlenost in socialna varnost postajata tudi v Sloveniji vse večja problema). Med ukrepi v podporo aktivnosti je predvideno samo izdatnejše zavarovanje izvoza, spodbujanje investicij (tujih) in tehnološkega razvoja.

Vsi akterji ekonomske politike bi morali z napovedmi vnaprej stabilizirati znane pogoje gospodarjenja za 1999, kolikor je mogoče. Vlada bi se morala zavezati, da ne bo povečevala nadzorovanih cen do jeseni, BS bi morala objaviti, da bo nadaljevala dosednajo politiko intervencij za ohranjanje tečaja in ne bo spreminjala načina izračuna TOM, banke bi morale ohranjati sedanje obrestne mere, kolikor je mogoče, nespremenjene, socialni partnerji bi morali zagotoviti umirjeno rast plač, odgovorni akterji bi morali jasno opredeliti vlogo novega plačilnega sistema.

Po **napovedih** (tudi vladnih) bodo glavni makroekonomski pokazatelji **Slovenije** nekaj slabši kot v 1998, vendar še vedno relativno ugodni. Rast produkta naj bi bila nižja (okrog 3,5 %), inflacija naj bi ostala približno enaka (okrog 7 %), izvoz bo rasel počasneje zaradi slabše prodornosti naših glavnih izvoznikov. V pozitivnem smislu pa naj bi se stroški na enoto produkta zniževali, cena domače valute naj bi bila še manjša kot v 1998, investicije naj bi porasle kot v 1998 (ugodne obrestne mere, umiritev stroškov produkcije, zaključek

lastninjenja), javnofinančni primanjkljaj naj bi bil manjši kot v 1998 (0,8 %), tekoča plačilna bilanca pa naj bi bila le neznatno negativna (pod 0,5 % BDP), plače naj bi rasle še počasneje od produktivnosti, liberalizacija ekonomskih odnosov s tujino naj bi se nadaljevala.

V **1999** naj bi dolar izgubil okoli 3 odstotke proti evru, BS znižuje svoj neposredni cilj, rast M3 na 16 % - 24 %, cene naj bi se še umirjale, obrestne mere in obrestne marže bank pa še padle za kakšno odstotno točko.

Hitenje za razvitimi

Načrti za nadaljevanje transformiranja gospodarstva v 1999 vključujejo:

- nadaljnjo liberalizacijo finančnega sistema - na sprejem čakajo še zakon o trgu vrednostnih papirjev, zakon o lastninjenju zavarovalnic, devizni zakon;
- uveljavitev davka na dodano vrednost (namesto prometnega davka) in trošarin na fiskalnem področju, ki naj bi zmanjšali učinkovito davčno obremenitev izvoza in delež sive ekonomije;
- reforma plačilnega sistema (prenos na banke) naj bi dokončno zaživela;
- nadaljnje prestrukturiranje podjetniškega sektorja in reformni ukrepi na področju kmetijstva, varstva okolja in regionalnega razvoja;
- korake v smeri privatizacije nekaterih državnih podjetij in bank, vsaj za zapolnitev privatizacijske vrzeli pred volitvami v letu 2000;
- spremembo delovne zakonodaje - predlog novega zakona o delovnih razmerjih, ki je v parlamentarni prvi obravnavi, povečuje fleksibilnost trga dela, a hkrati zmanjšuje socialno varnost zaposlenih;
- napredek pri reformiranju pokojninskega sistema, kjer ni mogoče pričakovati preveč; podobno velja za področje zdravstva, kjer privatizacija dobiva zamah,
- demonopolizacijo in regulacijo javnih gospodarskih služb.

Prof. dr. Franjo Štiblar,
glavni ekonomist NLB

Preglednica 3 Napoved gospodarskih gibanj v svetu

leto	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
BDP - svet	1.7	1.9	2.7	2.9	3.1	3.2	3.2
- EU	2.7	2.1	2.6	2.5	3.2	2.0	2.0
svetovni izvoz, realno	5.4	3.5	4.7	5.4	5.1	8.4	8.4
cene izvoza	-6.1	3.5	2.1	2.1	2.4		
inflacija: - ZDA	1.1	2.8	2.4	2.4	2.6	2.8	2.8
- Nemčija	0.7	1.2	1.3	1.0	1.7	1.9	2.3
obrestne mere: - ZDA 3-mes.TB	4.5	4.5	4.9	4.7	4.5	4.8	4.7
- Nemčija FIBOR, EURIBOR	3.5	3.0	4.0	4.0	3.8	3.9	3.8

Viri: podatki LINK, IMF Outlook, UMAR, SURS, NLB; model EIPF

Ko so stranke prvo vodilo

Viktor Šbül

se je v Pomurski banki zaposlil po končani Ekonomsko poslovni fakulteti v Mariboru leta 1978 kot pripravnik. Že dve leti kasneje je postal vodja gospodarsko-računskega sektorja, deset let je bil računovodja v Pomurski banki in tri leta pomočnik direktorja. Od leta 1993 vodi Pomursko banko. Velja za odličnega poznavalca računovodstva, poslovnih procesov in informatike.

Z vključitvijo v bančno skupino NLB in s tem tesnejšim povezovanjem tudi na področju ponudbe Pomurska banka nudi celovito spremljavo tudi za večja pomurska podjetja, kot so Mura, Radenska ali Zdravilišče Moravske Toplice.

Poslovna mreža Pomurske banke je razpredena po vsem Pomurju in obsega 4 enote ter 16 ekspozitur. Po reformi občin so zahteve in želje po številnih novih poslovalnicah takorekoč v vsaki občini rešili z bančnimi avtomati. Brezgotovinsko poslovanje se je namreč med Pomurci predvsem zaradi dobrega dela pomurskih komercialistov dodobra ukoreninilo in jih približalo evropskemu povprečju na tem področju. Večino enostavnih storitev stranke opravijo brez obiska banke, najpogosteje uporabljajo bančne avtomate in kar več kot 80 odstotkov fizičnih oseb uporablja plačilne kartice. Posledica uvajanja sodobnih bančnih instrumentov je zmanjšanje obiska poslovalnic, zato je banka lahko uvedla deljen čas poslovanja.

O pravih dolgoročnih odločitvah vodstva Pomurske banke priča tudi veliko zanimanje za nakup Pomurske družbe za upravljanje investicijskih skladov. Viktor Šbül pojasnjuje: "Osvojili smo novo znanje, dosegli novo kakovost in izobrazili ljudi. Zavedamo se, da je koncentracija sedanjih 33 družb za upravljanje z investicijskimi skladi neizogibna in je proces najbolje začeti čimprej. Člani upravnega odbora so 12. februarja sklenili, da Pomurske družbe za upravljanje investicijskih skladov ne prodajo po dogovorjeni ceni, in vodstvo zadolžili, da skupaj z LB Maksimo, Pomursko banko in NLB pripravi najustreznejšo pot za združitev obeh družb."

Pomurska banka bo skupaj z bančno skupino ponudila naj-sodobnejši, najcenejši, hiter, pregleden in učinkovit sistem za upravljanje plačilnega prometa. Viktor Šbül pravi: "Sedanjí polavtomatski sistem upravljanja plačilnega prometa bo odšel v zgodovino. Strankam, ki se bodo vključile v upravljanje plačilnega prometa preko Pomurske banke, bodo naši komercialisti ponudili naj-sodobnejšo in najcenejšo pot za upravljanje plačilnega prometa, saj bo predvidoma okrog 70 odstotkov plač-

Pomurska banka po tradiciji ostaja izrazito regionalna banka, čeprav je lani postala članica bančne skupine Nove Ljubljanske banke. Poslovne načrte za lani, v veliki meri odvisne od gospodarskega utripa regije, so v celoti uresničili. Kot pojasnjuje direktor Viktor Šbül, je največja obogatitev po vstopu Pomurske banke v bančno skupino dostop do plačilnega prometa s tujino preko NLB in skupna informacijska tehnologija.

ilnega prometa potekalo znotraj bančne skupine NLB, notranje cene pa bodo seveda bistveno nižje od tistih za promet med bankami." Pomurska banka z dolgoletno tradicijo uspešnega sodelovanja s strankami bo zagotovo prvi partner za podjetja in samostojne podjetnike tudi, ko se bodo odločali za izbiro banke, preko katere bodo opravljali plačilni promet. Pomurski gospodarstveniki bodo zagotovo uporabljali elektronski način poslovanja, saj večina že sedaj stanje na računu preverja preko interneta. Veliko interesa se pričakuje tudi pri samostojnih podjetnikih.

Poslovno leto 1998 je Pomurska banka končala z načrtovanim poslovnim rezultatom, torej z 10-odstotnim donosom na kapital. Direktor Pomurske banke pojasnjuje, da dobiček za lastnika ne bo tako visok zaradi uvedbe davka na bilančno vsoto, in dodaja, da naložbe v bančništvo trenutno niso zanimive, saj država pobere takorekoč večino dobička.

Kljub navezanosti na Pomurje pa bo prihodnost banke tesno povezana z Novo Ljubljansko banko, pravi Viktor Šbül in dodaja: "Pričakovati je, da bo Pomurska banka do leta 2003 samostojna pravna oseba, zavedamo pa se, da moramo vsak dan ponuditi boljše storitve, da moramo poslovati bolj ekonomično, postati donosnejši in vse te trende nadaljevati."

Navezanost na Pomurje je lahko tudi pomanjkljivost. Regionalna banka doživlja tako vzpone kot padce gospodarstva v regiji. Kazalci razvoja tako tekstilne kot živilske industrije in kmetijstva niso pretirano optimistični zaradi pritiska nizkih cen iz Evrope, predvsem pa se tem panogam z vstopom v EU ne obetajo lepši časi. Pa vendar Pomurci niso vrgli puške v koruzo. Velika, morda največja, priložnost je zagotovo lovni, zdraviliški, lepotni in še kakšen turizem. Turistični delavci pa bodo, če bodo priložnost želeli izkoristiti, morali razmišljati tako o novih investicijah kot o enotnem nastopu na tujih trgih. Zagotovo bi skupen nastop štirih pomurskih termalnih zdravilišč tako v Evropi kot širše pod skupno blagovno znamko zagotovil številnejši obisk Pomurja, ki ob termalnih vrelicah ponuja še marsikaj. Razvoj na tem področju bi bil lepa popotnica Pomurcem v Evropo. Kot pravi direktor Pomurske banke, bodo v banki podprli vsak dober investicijski program.

Marija Petek, Sektor za odnose z javnostmi

Dodatna pojasnila o ponudbi storitev Pomurske banke so na voljo na sedežu Pomurske banke na Trgu zmage 7, 9000 Murska Sobota, tel. 069 32 710, ali v notah banke.

Ključ uspeha je zaupanje v poslovne partnerje

Dušan Šuštar

je diplomirani pravnik. Poklicno pot je začel na Višjem sodišču v Ljubljani, kjer je opravil tudi pravosodni izpit. Leta 1984 je prišel v mednarodni oddelek Ljubljanske banke - združene banke. Ker aktivno govori šest jezikov, je nekaj let delal kot predstavnik banke v Latinski Ameriki. Nato se je vrnil v sektor za poslovanje s finančnimi institucijami, ki ga je zapustil julija 1997 kot pomočnik direktorice. Kot zapriseženi Dolenjec in odličen poznavalec delovanja banke je bil imenovan za direktorja Podružnice Novo mesto.

Podružnica Novo mesto ima v dolenjski metropoli dve poslovalnici s 17 zaposlenimi. V poslovalnici Glavni trg nudijo strankam različne račune od tekočih, deviznih, študentskih, prvih, evro računov, različnih oblik varčevanja: premijskega, rentnega, kratkoročnih in dolgoročnih vezav, plačilnokreditnih kartic do gotovinskih, stanovanjskih... posojil ter trgovanja z vrednostnimi papirji. Poslovalnico za gospodarske družbe in samostojne podjetnike je mogoče najti na Vrhovčevi 14, podjetjem in samostojnim podjetnikom pa so ob vodenju plačilnega prometa s tujino na voljo še številne oblike varčevanja in posojil, najeti je mogoče poslovne kartice, skleniti vezane posle ali skupaj s komercialisti najti številne oblike projektnega financiranja. "NLB tistim, ki imajo perspektivne in inovativne predloge, primanjkuje pa jim sredstev za zagon proizvodnje, trženje izdelka in podobno, ponuja posojila v sodelovanju s Podjetniškim centrom za Dolenjsko v Novem mestu. Filozofija NLB na Dolenjskem je prispevati k večji rasti dobičkov podjetij, k večji kapitalski moči, k boljšim strukturam bilanc podjetij in k vsestranskim izboljšavam položaja podjetij. To vice versa pomeni, da bo tudi banka v vrhunski kondiciji in bo lahko dosegala še višje ratinge doma in v tujini," poudarja Dušan Šuštar.

Z vrnitvijo v mesto med dolenjskimi griči so številna stara prijateljstva zaživela tudi poslovno, vzpostavila pa so se številna nova. Kot pogosto slišimo, so Dušana Šuštarja ljudje sprejeli z veliko naklonjenostjo. Čeprav ga znanci opisujejo kot človeka, ki mu optimizma nikoli ne zmanjka, ga dolenjsko vzdušje navdaja z dodatnim optimizmom. "Dolenjska je gospodarsko zelo uspešna regija, zato je delo s predstavniki podjetij užitek. Delamo z vrhunskimi strokovnjaki z različnih področij. Dolenjci so odprti, skromni ljudje, ki ne trkajo v Ljubljani na vladna vrata za pomoč, kar je razvidno iz podpovprečne infrastrukturne razvitosti (imamo predvojni energetske

Nova Ljubljanska banka je julija 1997 odprla petnajsto podružnico v Sloveniji in tako zagotovila svojim strankam možnost poslovanja v vseh slovenskih regijah. Podružnica Novo mesto ima kratko zgodovino, vendar je le-ta zaradi zavidljivih poslovnih uspehov toliko bogatejša. Uspešno jo vodi Dušan Šuštar, ki verjame v svoje sodelavce, predvsem pa v Dolenjce in v uspešno gradnjo poslovnih vezi.

sistem, nimamo avtoceste, hitre železnice...). Znajo narediti vrhunske izdelke in jih temu primerno prodati doma in v tujini. O tem pričajo različni gospodarski kazalci. Delež dolenjskih podjetij je skoraj 20 odstoten v celotnem slovenskem izvozu," je povedal Dušan Šuštar.

Pomembno letošnjo novost predstavlja prenos domačega plačilnega prometa v banke. "Podjetniki že sedaj vidijo prednosti sodelovanja z veliko banko, ki bodo potem, ko bo domači plačilni promet potekal preko bank, še izrazitejše. Preko NLB in petih bank hčera bo potekal hitreje in predvsem ceneje," pojasnjuje Dušan Šuštar.

Bančna konkurenca je na Dolenjskem močna, saj je tu prisotnih kar 9 bank, vendar je novomeški podružnici uspelo pridobiti vrsto uspešnih podjetij, ki skupaj s perspektivnimi podjetji in mladimi predstavljajo najpomembnejše ciljne skupine. Kot poudarja Dušan Šuštar, je njihova prednost majhen tim, ki zna ponuditi hiter in kakovosten bančni servis. "Kljub nadpovprečnim rezultatom v prvem letu in pol ne bomo zaspali na lovorikah," pravi Dušan Šuštar in poudarja: "Čaka nas še veliko timskega in individualnega dela. Za uspeh je nujno vedeti, kaj delajo v podjetjih in kakšen bančni servis potrebujejo. Le tako lahko glede na zahteve in možnosti ponudimo strankam pravo storitev. Vsak dan se pogovarjamo s predstavniki najmanj dveh ali treh podjetij in na podlagi zbranih podatkov oblikujemo ponudbo. Ne obljublamo preveč. Naše sedanje in bodoče stranke vedo, da je cena denarja, ki jim ga prodajamo, primerna za njihovo konkurenčnost na trgih doma in v tujini."

Jasmina Bevc, Sektor za odnose z javnostmi

Informacije o ponudbi in delu Podružnice Novo mesto za podjetja dobite na naslednjih naslovih: Podružnica Nove Ljubljanske banke Novo mesto, Vrhovčeva 14, direktor Dušan Šuštar, tel.: 068 325 526;

Poslovalnica za gospodarske družbe in samostojne podjetnike, Vrhovčeva 14,

Jurij Keržan, tel.: 068 373 17 06;

Poslovalnica za občane Glavni trg 25, vodja Alojzija Glavač, tel.: 068 373 16 11.

Obrestne mere za bančne vloge po ukinitvi medbančnega dogovora

Letos bodo inflacijsko-tečajne š zaprte

Marko Jernejčič

S tem se je končalo štiriletno obdobje nadzorovanega zniževanja obrestnih mer za bančne vloge. Cilja, ki sta vodila banke k uveljavljanju dogovora, sta bila predvsem preprečevati nelojalno konkurenco pri pridobivanju sredstev in vzpostavitev pogojev za zniževanje aktivnih obrestnih mer. Kljub nekaterim začetnim pomislekom prevladujejo ocene, da sta bila v celoti dosežena. Kršitve dogovora so bile redke, obrestne mere za bančna posojila strankam pa so se občutno znižale. Analize kažejo, da je t. i. realni del obrestnih mer (pribitek nad inflacijsko stopnjo) pri nas sedaj povsem primerljiv z realnimi obrestnimi merami v razvitih državah. Razlike med obrestnimi merami namreč izhajajo predvsem iz višje inflacije, ki jo beležimo pri nas.

V letošnjem letu se nam zato obetajo nekatere spremembe obrestne politike bank, saj utegne le-ta postati veliko bolj sproščena. Domače poslovne banke ne bodo več omejene z zgornjo mejo pasivnih obrestnih mer, zato lahko pričakujemo pritiske strank na zviševanje realnih obrestnih mer za bančne vloge. Lahko torej v prihodnje res pričakujemo obrat v smeri gibanja obrestnih mer?

Obrestna marža bank

Razlika med aktivnimi in pasivnimi obrestnimi merami oz. obrestna marža se je v zadnjem obdobju občutno znižala. To pomeni, da so se banke, da bi povečale obseg poslovanja, zavestno odpovedale delu dobička, ki so ga bile deležne prej. Obrestne marže pri nas seveda niso nižje kot pri razvitejših sosedah, saj so bančni stroški v povprečju še vedno precej višji. Zvišanje pasivnih obrestnih mer bi morale banke torej nadomestiti z ustreznim zvišanjem aktivnih obrestnih mer, da ne bi ogrozile dobičkonosnosti svojega poslovanja. Vendar slednjega, ob poznavanju domačega finančnega trga, najbrž ni realno pričakovati. Morebitno podražitev cene svojih virov bodo morale banke pokrivati z zniževanjem stroškov, sicer bodo posledice vidne v njihovih bilančnih izkazih.

V bistveno težjem položaju so manjše banke, ki so likvidnostno bolj odvisne od strank. Pritiski na zviševanje obrestnih mer bi utegnili biti pri njih bolj učinkoviti, kar bo dodatno ogrozilo varnost njihovega poslovanja. Če upoštevamo, da večina domačih bank še vedno ne zmore celovitega

Medbančni dogovor o določanju zgornje meje pasivnih obrestnih mer v bankah in hranilnicah je z letošnjim marcem dokončno prenehal veljati. Združenje bank Slovenije je njegovo veljavnost sicer želelo podaljšati, vendar urad RS za varstvo konkurence ni dal potrebnega soglasja.

upravljanja z obrestnim tveganjem, je verjetnost začasnega povečanja obrestnih mer za bančne vloge še nekoliko večja.

TOM - t. i. revalorizacijski del obrestne mere

Pomemben dejavnik, ki lahko letos dodatno prispeva h krčenju obrestne marže domačih bank, je nadaljnje zniževanje temeljne obrestne mere. Ta se je v letu 1998 postopno zniževala in podobno je pričakovati tudi v prvi polovici letos. Grobe ocene kažejo, da bo TOM ob uveljavitvi davka na dodano vrednost znašal le še 0,3 odstotka, po učinku novo uvedenega davka pa bo v drugi polovici leta spet porasel na raven od 0,5 do 0,7 odstotka mesečno. V vsakem primeru bo letošnje povprečje precej nižje kot lani in vpogledni depoziti strank bodo za banke relativno dražji.

Uvajanje obrestnega nominalizma

V prihodnjem obdobju se nam obetajo spremembe obrestnega nominalizma. Bančni sistem se že pripravlja na postopno uvedbo nominalnih obrestnih mer tudi za finančne instrumente daljših ročnosti. Nekatere banke (NLB je bila med prvimi) so že pred časom ponudile svojim strankam možnost naganja presežkov v instrumente z nominalnimi obrestnimi merami. Izkazalo se je, da se je to investitorjem izplačalo, saj so bile naložbe z nespremenljivo nominalno obrestno mero precej donosnejše kot naložbe s sestavljeno obrestno mero (TOM + realni del).

Ocene glede optimalnega trenutka uvedbe nominalnih obrestnih mer za instrumente z ročnostjo do 6 mesecev (oz. 1 leta) so različne. Pridružujem se tistim, ki menijo, da je ukinitve temeljne obrestne mere (pri kratkoročnih instrumentih) smiselna ob stabilni inflaciji na nivoju okrog 5 odstotkov letno. Ukinitve TOM neposredno po uvedbi DDV (ali celo pred njim) bi bistveno otežila poslovanje vseh finančnih subjektov. V pogojih, ko TOM (pretekla inflacija) bistveno odstopa od trenutne oz. pričakovane inflacije, je namreč težko opredeliti "normalne obrestne mere".

TOM v primerjavi z rastjo deviznih tečajev za evro

Če smo bili v preteklih letih priča veliki razliki med TOM in rastjo deviznih tečajev za DEM, pa začetek leta 1999 kaže, da

Banka, vredna zaupanja

Mednarodno priznane ocenjevalne agencije Fitch IBCA, Standard & Poor's, Capital Intelligence, Moody's Investor Service in BankWatch so Novi Ljubljanski banki dodelile ocene naložbenega tveganja, ki jo uvrščajo na prvo mesto po varnosti med bankami v Srednji in Vzhodni Evropi.

bodo letos inflacijsko-tečajne škarje bolj zaprte. TOM se postopno znižuje, Banka Slovenije vztraja pri interveniranju na trgih tujega denarja, pa tudi pojemajoča konjunktura na tujih trgih vpliva na zmanjševanje razlike med donosnostjo tolar-skih glede na devizne naložbe. Čeprav je tudi za letos pričakovati, da bo rast tečaja za evro v povprečju zaostajala za TOM, kaže, da bo razlika bistveno manjša od lanskih 6,5 odstotnih točk.

Obrestna politika bank v letu 1999

Obrestna politika bank bo torej v letu 1999 precej odstopala od prakse preteklih let. Banke se bodo soočile s tršo konkurenco tudi na področju pasivnih obrestnih mer, kar bo v prvi fazi verjetno vplivalo na višino le-teh. Njihovo nadaljnje (globalno) zniževanje makroekonomsko ni povsem upravičeno, saj bi to v določeni meri lahko vplivalo na zmanjšanje nagnjenosti k varčevanju. Po drugi strani bi občutno (globalno) povišanje le-teh na dolgi rok drastično ogrozilo dohodkovni vidik poslovanja bank.

Glede na povedano so torej možne tudi spremembe v razmerju med realnimi obrestnimi merami za različne ročnosti naložb, saj je le-to trenutno dokaj nenavadno. Obrestne mere za dolgoročne bančne vloge namreč visoko presegajo obrestne mere za kratkoročne bančne vloge. Bolj usklajene obrestne mere (npr. nižje obrestne mere za vezane vloge daljše ročnosti ob nespremenjenih ali celo nekoliko višjih obrestnih merah za vezane vloge krajše ročnosti) ne bi bistveno ogrozile narodno-gospodarskega varčevanja, kakor tudi ne stabilnosti in varnosti poslovanja v domačem bančnem sistemu.

Marko Jernejčič, Divizija zakladništva

Neodvisno mnenje o naložbenem tveganju banke poda specializirana mednarodna agencija. Pri oblikovanju mnenja agencija podrobno pregleda vse dejavnike, ki vplivajo na poslovanje banke. Upoštevajo torej tako zunanje dejavnike, kot je trg, zakonodaja in vloga centralne banke, kot notranje dejavnike: kakovost aktive, donosnost, stroškovna učinkovitost, fleksibilnost, likvidnost, upravljanje z bilanco banke, kapitalna trdnost, notranja organizacija, nadzor in strategija banke.

Pridobljena ocena rating agencije je pomembna za investitorje, saj na podlagi ocen mednarodnih rating agencij lahko ocenijo naložbeno tveganje.

Za banko so ocene naložbenega tveganja velikega pomena, saj ji, če so ugodne, omogočijo širši dostop do virov financiranja v tujini.

Kot navaja mednarodna agencija Fitch IBCA, ki je NLB dolgoročno ocenila z BBB+, so te ocene enake najvišjim ocenam agencije, ki so jih dodelili katerikoli banki v Vzhodno ali Srednje evropski državi.

Agencija Standard & Poor's v poročilu o naložbenem tveganju v NLB navaja: "Dolgoročna ocena BBB- in kratkoročna ocena A-3 sta enaki najvišjim ocenam agencije Standard & Poor's, podeljenim katerikoli poslovni banki v srednje in vzhodnoevropski regiji."

Capital Intelligence je NLB dolgoročno ocenil z BBB+, v poročilu pa poudaril, da gre za: "Najvišji nivo ocen, ki jih je Capital Intelligence dodelil v Vzhodni Evropi".

Moody's Investors Service je NLB dodelila dolgoročno oceno Baa3, v poročilu pa navaja: "Ocena Nove Ljubljanske banke "D+" za finančno moč je najvišja ocena, dodeljena katerikoli banki v Srednji in Vzhodni Evropi."

BankWatch je o NLB v poročilu zapisala: "Edina A- ocenjena banka v Srednji in Vzhodni Evropi s strani Thompson Bank-Watch."

Krepitev kreditne dejavnosti in zniževanje obrestnih mer

Ranko Nikolić

Zastavljene cilje na področju poslovanja z nebančnim sektorjem je banka realizirala v celoti. Tako so v primerjavi z letom 1997 **posojila nebančnemu sektorju** porasla za 37,8 % (za 76,4 mrd tolarjev), s čemer je bil finančni plan za leto 1998 presežen za 8,5 odstotka.

Rast **vlog in depozitov nebančnega** sektorja je bila sicer nekoliko počasnejša in je znašala 20,7 %, vendar je bil plan kljub temu še vedno presežen za 5,6 odstotka.

Kapitalska ustreznost

Bilančna vsota banke je ob koncu lanskega leta znašala 649,4 mrd tolarjev in je bila za 18 odstotkov večja kot konec leta 1997. Kljub plačilu dividende iz dobička, ki je bil dosežen v letu 1997 – država kot skoraj 93-odstotni delničar je namreč izglasovala sklep, da se več kot polovica dobička, oziroma 3,55 mrd tolarjev izplača delničarjem – je banki uspelo povečati tudi **trajni kapital**, in sicer za dobrih 9 odstotkov. Slednje je banki omogočilo, da je zanesljivo izpolnila vse zahteve centralne banke glede kapitalske ustreznosti, ki ga izraža razmerje med jamstvenim kapitalom in naložbami, ki so po svoji naravi izpostavljene tveganju. Ustrezen količnik za banko je znašal 10,5 odstotka. Za primerjavo: ta količnik mora po predpisih Banke Slovenije, ki so skladni z mednarodnimi standardi za ocenjevanje tveganost bančnih operacij, znašati najmanj 8 odstotkov.

Ocene tveganja

Tudi pet svetovno prizanih rating agencij je objavilo svoje ocene tveganosti odobravanja naložb banki in vse po vrsti so uvrstile NLB med najbolj zanesljive finančne ustanove v skupini srednje in vzhodno evropskih bank. Njihove ocene tveganja dosegajo t. i. investment grade, kar je zelena luč za tuje banke in institucionalne investitorje, da lahko brez strahu odobravajo posojila in kupujejo vrednostne papirje, ki jih banka izdaja za pridobivanje tujih virov za financiranje svojih poslovnih ciljev.

Dobiček

Po preliminarnih podatkih je banka dosegla dobiček pred davki za leto 1998 v višini **8,2 mrd** tolarjev, kar je popolnoma v skladu z načrtom. Po pokritju davčnih obveznosti je čisti

Poglavitni poslovni cilji banke v lanskem letu so bili krepitev kreditne dejavnosti, povečanje obsega sredstev na računih privatnih oseb in depozitov nebančnega sektorja ter ohranjanje oziroma povečevanje tržnega deleža. Banka je bila celo leto v ospredju pri procesu zniževanja obrestnih mer in na ta način skrbela za izenačevanje pogojev poslovanja njenih strank s konkurenco v razvitejših tržnih gospodarstvih.

dobiček znašal **4,1 mrd** tolarjev, kar je sicer za 2 milijardi manj kot v letu 1997, vendar je treba upoštevati dejstvo, da je banka v lanskem letu zaradi posebnega davka na bilančno vsoto plačala milijardo tolarjev več davkov, oziroma še enkrat toliko kolikor bi plačala, če bi davek plačala po "normalni" stopnji davka na dobiček.

Struktura prihodkov

Neto **obrestni** prihodki (prihodki od obresti v višini 57,9 mrd tolarjev, zmanjšani za obrestne odhodke v višini 37,4 mrd) so sicer znašali 20,5 milijarde tolarjev. To pomeni, da je banka tudi na tem segmentu izpolnila planski cilj kljub že omenjenemu splošnemu trendu zniževanja obrestnih mer. K izpolnitvi plana je bistveno prispeval večji obseg kreditne dejavnosti, ki je nadomestil izpad planirane višje obrestne mere.

Od doseženega **neto prihodka finančnega posredništva** v višini 31,5 mrd tolarjev odpade na neto **neobrestne** prihodke 11 mrd tolarjev, s čemer je banka dosegla 57 odstotno pokrivanje poslovnih stroškov iz tega dohodkovnega vira. To je sicer nekoliko slabše kot v letu 1997, vendar je treba upoštevati, da za to obstajajo objektivni razlogi. V banki smo veliko vlagali v razvoj, brez katerega banka ne bi bila sposobna odgovoriti na izzive, ki jih pričakuje z napovedano odpravo ovir za prihod tuje konkurence. Ne glede na navedeno se v banki posveča posebna skrb nadzoru in omejevanju rasti poslovnih stroškov, kar najbolj čutijo delavci banke. Maneverski prostor za ustvarjanje dohodka se bo z zniževanjem inflacije in revalorizacijskih prihodkov ter povečevanjem konkurence vedno hitreje krčil.

Ranko Nikolić, direktor Centra za analize, raziskave in svetovanje

Pogled nazaj in naprej

Aleksander Šimon

Vzroki večje aktivnosti borze v letu 1997

Med pomembnejšimi razlogi je gotovo upadanje ravni obrestnih mer v bankah, posledica je gotovo manjša rast depozitov v bankah. Večja podjetja so zaradi tega del finančnih presežkov preusmerila na kapitalni trg. Domače povpraševanje po vrednostnih papirjih se je v letu 1998 v tolikšni meri okrepilo, da je nadomestilo izpad portfeljskih naložb tujcev.

Na dinamiko rasti borze je imel prav tako močan vpliv prihod delnic pooblaščenih investicijskih družb na prosti trg.

Ne gre prezreti, da je tudi država izkoristila borzo za odprodajo lastniškega deleža v Petrolu in Istrabenzu. Pomemben dejavnik dinamike rasti borze je konsolidacija lastništva. Po

Kapitalni trg je lani močno zaživel, saj se je število vrednostnih papirjev povečalo s 130 na 173, vrednost transakcij s 108 na 173 milijard SIT, tržna kapitalizacija pa za 87 % na 4,4 milijard USD, pri tem so neto neposredne tuje naložbe (finančni del) porasle za 154 milijonov USD (leto prej za 295), portfeljne naložbe le za 89 milijonov USD (leto prej za 235 milijonov USD).

končanem procesu lastničenja podjetij se je šele začela prava privatizacija podjetij. Do konsolidacije lastništva je prihajalo tudi prek združevanja in prevzemov podjetij. Vse bolj prihaja v zavest ljudi, da borza ni več mesto na obrobju gospodarskega dogajanja, temveč postaja pomemben dejavnik gospodarskega razvoja.

Na področju dolžniških vrednostnih papirjev ni bilo tako pestro kot na področju lastniških vrednostnih papirjev. Nadaljevalo se je izrinjanje podjetniških finančnih instrumentov. Pri novih izdajah so prednjačile država in

banke. Država zakladnica je marca začela izdajati 90-dnevne zakladne menice, do konca leta pa je na trg poslala osem izdaj.

Kaj se bo dogajalo na borzi

Nov dejavnik v letu 1999 predstavlja prenehanje dogovora bank o pasivnih obrestnih merah. Kljub napovedanemu gentlemanskemu dogovoru sedmih bank o višini obrestnih mer je tudi po prenehanju dogovora sedaj še prezgodaj trditi, ali se

Leto 1998 je bilo na slovenskem finančnem trgu pestro, kar potrjujejo tudi številke. Tržna kapitalizacija Ljubljanske borze se je v tem letu namreč povečala za 78 odstotkov. Konec leta je znašala 710 milijard tolarjev, kar predstavlja že približno 24 odstotkov BDP. Obseg prometa, znašal je 173,4 milijard tolarjev, se je prav tako povečal za 60 odstotkov.

bodo banke držale tega dogovora ali pa ne. Glede na poslabšanje likvidnostni položaj bančnega sistema, delno zaradi zmanjšanja rasti depozitov v bankah, delno pa zaradi odtoka denarja v Banko Slovenije, se zastavlja vprašanje, ali ne bodo banke poskušale svojega likvidnostnega položaja reševati tudi z dvigovanjem pasivnih obrestnih mer. Poslabšana likvidnost bank pa posredno vpliva na to, da je na voljo manj denarja za naložbe v vrednostne papirje na borzi.

Kaj pričakovati v podjetjih

V poslovanje podjetij bo po prvem juliju radikalno posegla uvedba davka na dodano vrednost. Najverjetnejši pričakovani scenarij je, da se bo za nekaj mesecev bistveno poslabšala likvidnost gospodarstva. To lahko pomeni na eni strani nadaljnji odtok depozitov iz bank in s tem povezan dvig cene denarja na trgu. Prav tako ostaja odprto vprašanje vpliva uvedbe DDV na višino inflacije.

Slabša likvidnost gospodarstva pa spet lahko pomeni, da bodo podjetja manj vlagala v vrednostne papirje oziroma celo da bo marsikdo želel razprodati svoj portfelj vrednostnih papirjev, samo da pride do likvidnih sredstev.

Positivni dejavnik, ki bo blagodejno deloval na dogajanje na borzi, pa je nadaljnja konsolidacija lastništva v obliki prevzemov in združevanja podjetij. Reforma pokojninskega sistema, ki bi dala borzi pravi polet, se na žalost odmika.

Mag. Aleksander Šimon, vodja Oddelka za analize

Naročilo za nakup ali prodajo vrednostnih papirjev lahko oddate v katerikoli poslovalnici Nove Ljubljanske banke.

Za vas bodo naročilo izpolnili borzni posredniki v Sektorju za investicijsko bančništvo, direktor Peter Velkavrh, tel.: 061 222 788;

vodja poslovalnice za upravljanje s portfelji Peter Krassnig, tel.: 061 222 780;

vodja poslovalnice za trgovanje z vrednostnimi papirji Jana Morela, tel.: 061 222 463 in

borzni posredniki: Roman Didovič, tel.: 061 176 52 48, Vladimir Jančič, tel.: 061 176 52 49, Nevenka Jarc, tel.: 061 125 62 85.

Cena vstopa v EU

Ivan Rojc

Prvi korak na tej poti je bil storjen s korenito spremembo obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb leta 1990, ko je bil sprejet zakon o dohodnini. Ta zakon je bil tudi prvi pomembnejši predpis, ki ga je na davčnem področju sprejela Slovenija po osamosvojitvi.

Zakon o davku na dodano vrednost, ki že velja, praktično pa se bo začel uporabljati s 1. julijem 1999, predstavlja novo davčno obliko v slovenskem davčnem sistemu, in to na področju obdavčevanja prometa blaga in storitev.

S sprejetjem tega zakona je Slovenija istočasno izpolnila tudi edini pogoj, ki ji ga je na davčnem področju za vstop v Evropo postavila Evropska unija.

Lastnosti DDV

Temeljne značilnosti te davčne oblike oziroma zakona so:

- temelji na smernicah Evropske unije,
- predstavlja davčno obliko, ki je uveljavljena v državah Evropske unije,
- je davek na potrošnjo,
- plačuje se v vseh fazah prometa blaga in storitev,
- dve davčni stopnji (19 % in 8 %) ter ničelna stopnja za izvoz,
- temeljna listina za obračun DDV je račun,
- obračunavanje DDV temelji na metodi odbitka (kreditna metoda) ter na principu samoobdavčitve,
- DDV bremeni končne potrošnike.

Pričakuje se enkratni skok cen

Gledano objektivno in splošno ima novi način obdavčitve prometa blaga in storitev svoje slabosti in prednosti, pri čemer pa je potrebno poudariti, da je prednosti več kot slabosti. Prednost, ki se kaže v obliki nevtralnosti, veliki donosnosti, elastičnosti, manjši možnosti davčnih utaj, je vsekakor večja od slabosti, ki se bodo pokazale, predvsem na začetku, v obliki enkratnega skoka cen, nekoliko višje stopnje inflacije, višjih začetnih stroškov financiranja trajnih obratnih sredstev ter stroškov pri uvajanju davka. Prednosti in slabosti se bodo pri posameznih davčnih zavezancih pokazale različno. Podobno bo pri državi, ki si je na ta način zagotovila stabilen in močan vir prihodkov za financiranje potreb državnega proračuna.

S sprejetjem zakona o davku na dodano vrednost konec leta 1998 je Slovenija naredila še en korak na poti graditve novega, modernejšega davčnega sistema.

Ponudba banke za podjetja in DDV

Izhajajoč iz dejstva, da banka opravlja predvsem primarne finančne storitve, ki so praktično v celoti izvzete iz obdavčitve, kar pomeni, da je banka končni potrošnik, ji bo uvedba davka na dodano vrednost prinesla večje davčne obveznosti. Pokazale se bodo v obliki večjega zneska davka, ki ga bo morala plačati pri nabavah blaga in storitev. Tega bo namreč lahko le delno odbila od svoje končne obveznosti ter v obliki nesorazmerno višje stopnje posebnega davka na bilančno vsoto bank in hranilnic.

Na drugi strani pa bo morala banka več aktivnosti posvetiti reševanju finančnih problemov svojih strank, ki jih bo na področju financiranja trajnih obratnih sredstev zavezancem za DDV prinesla uvedba tega davka. Banka bo torej v skladu s svojo načelno in strateško usmeritvijo poskušala čim kakovostneje zadostiti potrebam svojih strank. Pripravlja posebno ponudbo posojil, da bi na ta način pomagala podjetjem premostiti njihove začetne finančne težave.

Ivan Rojc, Nova Ljubljanska banka

O pričakovanih vplivih davka na dodano vrednost in ponudbi banke na tem področju se lahko pogovorite s skrbnikom podjetja, pokličete Sektor za poslovanje z gospodarskimi družbami, direktorica je Marjana Konstantin, tel.: 061 176 26 36, ali se oglasite v katerikoli poslovalnici NLB za gospodarske družbe in samostojne podjetnike.

"Undewriting" novoizdanih vrednostnih papirjev v javni prodaji

Obveznice Hotelov Bernardin

Miran Vičič, direktor Sektorja za podjetniške finance v NLB, Marko Voljč, predsednik uprave NLB, Čedomil Vojnič, generalni direktor Hotelov Bernardin in dr. Bogdan Topič, predsednik uprave Slovenske razvojne družbe.

Hoteli Bernardin so tako prvo slovensko podjetje, ki odločilo za financiranje svoje naložbene dejavnosti s pomočjo izdaje obveznic s t. i. underwritingom. Konec januarja sta generalni direktor družbe Hoteli Bernardin Čedomil Vojnič in predsednik uprave Nove Ljubljanske banke mag. Marko Voljč podpisala pogodbo o delnem odkupu obveznic te portoroške družbe. Vrednost celotne izdaje obveznic, ki so jih izdali Hoteli Bernardin, znaša 20 milijonov nemških mark. NLB je od izdajatelja odkupila obveznice v višini 12,5 milijona mark z namenom nadaljnje prodaje, preostale obveznice v vrednosti 7,5 milijona mark pa je vpisala in vplačala Slovenska razvojna družba s poboto obstoječe terjatve do izdajatelja. Rok zapadlosti je 10 let, prva tri leta pa velja moratorij na izplačilo glavnice. Obveznice so nominirane so v nemških markah, letna obrestna mera pa je nespremenljiva in znaša 8,5 odstotka letno. Svež denar, do katerega bo družba Hoteli Bernardin prišla z izdajo obveznic, bo namenila za obsežne investicije v morski park Laguna Bernardin, ki ga boste lahko obiskali med prvomajskimi prazniki.

Izdaja obveznic zanimivejša za širši krog investitorjev

"Odkup novoizdanih obveznic za nadaljnjo prodajo je v tujini že povsem uveljavljen bančni posel, znan kot underwriting, pri nas pa ga je NLB izpeljala kot prva med komercialnimi bankami," je na novinarski konferenci ob podpisu povedal predsednik uprave NLB **Marko Voljč**. Izdaja obveznic postaja s pomočjo tovrstne ponudbe zanimivejša za širši krog izdajateljev. Banka s tem, ko delno odkupi obveznice, zagotavlja izdajatelju uspešnost celotne izdaje. Tako preide tveganje za obveznice, ki v času javne prodaje ne bi bile prodane, z izdajatelja na banko, saj jih le-ta zadrži v lastnem portfelju.

Izjemno uspešna javna prodaja

Obveznice Hotelov Bernardin je NLB s 1. februarjem javno ponudila na primarnem trgu vrednostnih papirjev institucionalnim vlagateljem in posameznikom. Da gre za pravo popestritev na trgu vrednostnih papirjev je jasno pokazalo tudi

Izdajo obveznic kot način financiranja so do sedaj uporabljale predvsem banke, zadnje obdobje pa se za izdajo obveznic odločajo tudi podjetja. Izdaja obveznic za financiranje gradnje morskega parka v Hotelih Bernardin pa je bila novost. Banka je namreč prevzela tveganje pri prodaji za obveznice, ki jih v času javne prodaje ne bi uspela prodati, saj bi jih zadržala v lastnem portfelju.

zanimanje, saj so že prvi dan fizične osebe kupile za 250 tisoč DEM obveznic, pravne osebe pa za nekaj manj kot 10 milijonov. Večina je bila konec februarja že prodanih, največ seveda institucionalnim investitorjem.

Mojca Strojan

Nova Ljubljanska banka lahko vašemu podjetju v primeru izdaje obveznic ali drugih vrednostnih papirjev pomaga pri

- določanju cene izdaje,
- velikosti izdaje,
- stikih s pristojnimi ustanovami,
- izvedbi postopka izdaje,
- iskanju investitorjev,
- odkupi celotno ali del izdaje.

Za več informacij v zvezi z izdajo obveznic pokličite Mirana Vičiča, tel.: 061 176 52 02, ali Mateja Goloba, tel.: 061 176 52 31, faks: 061 125 26 90.

O izdaji obveznic povprašajte vašega skrbnika.

NLB in poslovanje z evrom

Namesto enajstih ena valuta

Matjaž Ribaš

Slovenska podjetja opravijo z državami EMU približno 65 odstotkov menjave s tujino. Velik del plačilnega prometa s tujino poteka preko NLB.

Že v nekaj dneh po uvedbi evra se je pokazalo, da postaja glavna valuta v medsebojnem poslovanju bank v Evropi. Nemška marka in druge nacionalne valute, ki jih je 1. januarja zamenjal evro, postajajo za medbančno poslovanje vedno manj pomembne. Tudi slovenske banke so v medsebojnem deviznem trgovanju že prešle na evro.

Po pričakovanjih pa je prehod na evro v finančnem poslovanju podjetij počasnejši kot pri bankah. V NLB ocenjujemo, da se večja pomen nove skupne valute predvsem pri opravljanju

plačilnega prometa s tujino. Po podatkih za januar in februar so podjetja kar 24 odstotkov vrednosti vseh plačil prejela v evru. Glede na trend iz prvih mesecev ocenjujemo, da bo v naslednjem letu večina plačil iz tujine za slovenska podjetja nominiranih v evru. Pričakuje se, da bodo podjetja iz Evrope, ki so poslovni partnerji slovenskih podjetij, zaradi racionalizacije

poslovanja sorazmerno kmalu prešla na novo valuto.

Manjši delež plačil v evru je pri plačilih slovenskih podjetij v tujino. V strukturi vseh odlivov znašajo evro plačila približno 7 odstotkov. V teh odlivih so plačani računi, izdani s strani tujcev še v lanskem letu, zato pričakujemo, da se bo tudi delež evra v vseh odlivih v naslednjih mesecih bistveno povečal.

Na osnovi podatkov ter glede na želje podjetij po podrobnejših informacijah o poslovanju z evrom preko naše banke ugotavljamo, da so podjetja dobro seznanjena z možnostmi poslovanja z evrom, kljub temu se za prehod na novo valuto odločajo postopoma. Tak je bil tudi namen evropskih načrtovalcev nove denarne ureditve. Glavni poudarek ali vodilo tretje stopnje prehoda v evro, ki se izteče 31. decembra 2001, je ravno "no consultations, no prohibitions". Podjetja se torej

S 1. januarjem letos je evro postal novo dejstvo tako za gospodarstvo kot za banke. NLB se je skupaj z bankami, vključenimi v bančno skupino NLB, na evro še posebej pripravila. Tako podjetja kot individualne stranke pri NLB lahko od prvega letošnjega dne nemoteno poslujejo z novo valuto.

svobodno in po svoji presoji odločajo, ali bodo še poslovala v nacionalnih valutah ali v evru.

Odločitev posameznega podjetja za popoln prehod na evro naj bo v osnovi popolnoma ekonomsko utemeljena. Pri tem gre lahko za zmanjšanje stroškov, povezanih s prepoznavnostjo poslovanja, kakor tudi za morebitno zmanjšanje stroškov v računovodstvu in finančni podpori podjetja.

Popoln prehod na evro pomeni tudi uporabo drugih evro finančnih instrumentov, ki jih podjetje uporablja. Nova Ljubljanska banka je pripravila ustrezno ponudbo evro inštrumentov, tako npr. poleg prostih plačil v tujino in iz nje tudi akreditivne, inkase in čeke v evru.

Nekatera podjetja so že nekaj časa zavarovana pred tečajnimi tveganji s terminskimi posli ali sintetičnimi terminskimi posli. Zaradi uvedbe evra je Nova Ljubljanska banka ukinila pogodbe, ki so se glasile na razmerje nemške marke proti dolarju, in jo nadomestila z razmerjem evro proti dolarju.

Prav tako je od januarja dalje v ponudbi banke ponudba kratkoročnih in dolgoročnih deviznih posojil za uvoz blaga in storitev v evru. Tako se lahko stranka odloči za obrestno mero, ki je vezana na LIBOR ali EURIBOR. Obrestni meri se med seboj deloma razlikujeta, pri čemer pa se razmerje med njima dnevno spreminja (trenutno je npr. 6-mesečni LIBOR za evro 3,05625, EURIBOR pa 3,0550). Seveda pa lahko podjetja še vedno uporabljajo devizna posojila, nominirana v nemški marki. Ker gre pri marki in evru za isto valuto, sta seveda tudi obrestni meri za obe vrsti posojil enaki.

Matjaž Ribaš, Sektor za strateški razvoj

Kot kažejo izkušnje dobrih dveh mesecev, predvsem pa odzivi iz podjetij, ki so med prvimi začela poslovati v evru, je bila Nova Ljubljanska banka na prehod na novo valuto dobro pripravljena.

Za opravljanje plačilnega prometa s tujino ali katerokoli drugo storitev v evru povprašajte skrbnika vašega podjetja.

Prilagajanje gospodarskim tokovom

Vito Cigoj

V okviru Sektorja za poslovanje s finančnimi institucijami skrbijo za pridobivanje deviznih sredstev iz tujih virov za banko in njene stranke ter za kreditiranje bank in finančnih institucij. Opravljajo finančne storitve v kreditnih aranžmajih za stranke NLB, ki so pridobile kredite mednarodnih finančnih institucij, izdajajo vse vrste garancij in skrbijo za konfirmiranje akreditivov, za navezovanje in vzdrževanje kontokorentnih in korespondenčnih odnosov z več kot 1300 tujimi bankami in za vključevanje predstavniške mreže v tujini in pripravo ter izvedbo bančnih poslov. Koordinira tudi aktivnosti mreže NLB v tujini.

Cilji poslovne mreže NLB v tujini se tesno prepletajo z glavnimi smernicami skupine NLB za obdobje do 2003, ki so:

- tržni delež bančne skupine NLB v Sloveniji po bilančni vsoti povečati za 10 odstotnih točk,
- poslovati z vsemi segmenti strank,
- dopolnjevati mrežo podružnic z drugimi tržnimi potmi,
- geografsko pokriti vse regije v Sloveniji;
- poslovanje s tujino usmeriti na spremljanje glavnih blagovnih tokov (CEFTA, JV Evrope, predvsem države bivše Jugoslavije),
- doseči čimvečjo poslovno in finančno sinergijo v okviru skupine NLB itn.

V prihodnjih letih želi NLB v kar največji meri izkoristiti sinergijske učinke na vseh možnih področjih, zato pripravlja povečanje kapitalske oz. poslovne odvisnosti od matične banke tudi za banke in podjetja v tujini, seveda tam, kjer je to poslovno upravičeno.

Promotorji slovenskega gospodarstva

Pri uresničevanju strateških ciljev banke ima pomembno vlogo tudi mreža NLB v tujini. Predstavništva banke v tujini skupaj s kapitalsko povezanimi bankami in podjetji v tujini so veliki promotorji Slovenije, slovenskega gospodarstva in Nove Ljubljanske banke.

Naloga predstavništev je navezovanje poslovnih stikov in priprava poslovnih aranžmajev za sklepanje določenih bančnih poslov, raziskava trga, podpora financiranju slovenskega izvoza in iskanje možnosti za doseganje ugodnejših pogojev naje-manja virov financiranja. Ob tem skrbijo za zagotavljanje

Glavne strateške smernice skupine NLB za obdobje 1999 - 2003 temeljijo na najnovejših trendih v bančništvu v svetu (EMU ter Srednja in Vzhodna Evropa) in v Sloveniji, projekciji gospodarskih razmer v Sloveniji ter finančnega in bančnega sistema.

Pomemben del poslovanja banke je spremljava izvozno uvoznih tokov s tujino. Letos bo NLB mrežo v tujini okrepila.

načrtovane rasti plačilnega prometa s tujino, sodelovanje s podjetji, ocene rizičnosti in donosnosti poslov na primarnih in sekundarnih trgih, akvizicijo poslov na področju investicijskega bančništva, projektne financiranja, podjetniških financ in zakladništva ter za zagotavljanje informacij, vezanih na strateške in razvojne dejavnosti.

Krepitev predstavniške mreže

Letos bodo prizadevanja usmerjena v preoblikovanje predstavništev v višje oblike in v ustanavljanje novih. Obstoječa mreža predstavništev NLB v tujini trenutno geografsko povsem ne ustreza obsegu in usmerjenosti poslovnih tokov slovenskega gospodarstva. Zato se predvideva ohranjanje obstoječih enot in ustanavljanje nekaterih novih, predvsem na tistih območjih, kjer NLB do sedaj ni bila prisotna, npr. v Bruslju in državah bivše Jugoslavije, v nekaterih primerih pa tudi v Srednji Evropi.

Vito Cigoj, Poslovalnica za odnose z bankami

Dodatne informacije o opravljanju plačilnega prometa preko NLB so na voljo v Sektorju za plačilni promet s tujino, direktorica Alenka Trop, tel.: 061 176 24 83.

Informacije o ponudbi storitev poslovne mreže NLB v tujini in kapitalsko povezanih bank ter podjetij v tujini dobite v

Sektorju za poslovanje s finančnimi institucijami, direktorica Doroteja Žerjal, tel.: 061 176 28 87.

Podatke o ponudbi dobite tudi pri komercialistih v vseh poslovalnicah NLB za gospodarske družbe in samostojne podjetnike ali v bankah, članicah bančne skupine NLB.

Skrbnništvo nad vrednostnimi papirji v NLB

Ko vrednostne papirje kupujejo tujci

Sonja Zver

Pojem skrbniških storitev za vrednostne papirje vključuje vrsto storitev, ki jih za eno stranko (naročnika) opravlja druga stranka (skrbnik). Temeljna skrbniška storitev je, gledano z vidika zgodovinskega razvoja skrbniških storitev, hramba vrednostnih papirjev (izdanih v fizični obliki). Vzporedno z naraščanjem transakcij z vrednostnimi papirji ter dematerializacijo le-teh se je razvilo vodenje računa nematerializiranih vrednostnih papirjev.

Pravna podlaga v Sloveniji

V februarju 1997 je Banka Slovenije sprejela sklep o načinu opravljanja plačilnega prometa ter navodilo o spremembah in dopolnitvah navodila o načinu opravljanja plačilnega prometa s tujino (v nadaljevanju: sklep), ki predstavlja pravni temelj za opravljanje skrbniških storitev v Sloveniji. Sklep nalaga tujcem, ki želijo investirati v slovenske vrednostne papirje, odprtje skrbniškega denarnega računa pri pooblaščen banki (skrbniška banka). To pomeni, da morajo biti vsi prilivi iz tujine, razen izjem, namenjeni za naložbe v vrednostne papirje ali druge oblike portfeljskih naložb, razporejeni na skrbniški račun. Obenem je sklep narekoval pooblaščenim bankam, ki izvajajo skrbniške storitve, da knjižijo stanje tujih investicij v domače vrednostne papirje v svojo bilanco, kar je posledično pomenilo višje stroške na strani skrbniške banke in s tem podražitev skrbniških storitev.

Omenjeni sklep torej obvezujoče ureja skrbništvo za tujce, medtem ko je skrbništvo v večini razvitih trgov v tujini neobvezno.

Za naložbe v vrednostne papirje ni štel nakup delnic na primarnem trgu, pridobitev večinskega deleža upravljalških pravic ali nakup kontrolnega paketa delnic (kot ga opredeli statut družbe) na sekundarnem trgu, prilivi iz naslova pogodbenega skupnega vlaganja (joint venture) ter naložbe v dolžniške papirje na primarnem trgu ob privatni izdaji. Za tovrstne nakupe oziroma naložbe v vrednostne papirje s strani tujcev torej ni veljal režim skrbniških računov.

Z najnovejšo spremembo sklepa, ki je stopil v veljavo 1. februarja 1999, je Banka Slovenije spremenila opredelitev kvalificiranega deleža delnic, katerega pridobitev s strani tuje osebe pomeni eno od zgoraj naštetih izjem od obveznega vodenja na skrbniškem računu. Kvalificiran delež je sedaj

Ustanovitev Klirinško depotne družbe, posodobitev trgovanja na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev, večja likvidnost trga kapitala ter prožnejša pravna regulativa so dejavniki, ki so v pretežni meri vplivali na razvoj skrbništva v Sloveniji.

determiniran s pridobitvijo več kot 10 odstotkov glasovalnih pravic družbe oziroma več kot 10 odstotkov udeležbe v osnovnem kapitalu družbe. Poleg tega je bil sklep dopolnjen tudi v tistem delu, ki kot eno od izjem od knjiženja transakcij na skrbniškem računu našteva nakup dolžniških vrednostnih papirjev s strani tuje osebe ob privatni izdaji (pred spremembo sklepa je ta izjema izhajala iz mnenja BS). Sprememba je tudi skrajšanje prepovedi razpolaganja z delnicami v primeru zaveze tuje osebe, da ne bo odtujevala ali obremenjevala delnic, s sedem na štiri leta. Ob tem se je z 31. januarjem 1999 začel uporabljati sklep Banke Slovenije o zagotavljanju likvidnosti za stanja na skrbniških računih pri bankah, ki določa zunajbilančno vodenje skrbniških računov (vendar povezano z določenimi stroški skrbniške banke, posledica česar so zopet dražje skrbniške storitve) tudi v tistih primerih, ko se tuja oseba ni zavezala, da s pridobljenimi delnicami ne bo razpolagala ali jih obremenjevala v obdobju štirih let.

Skrbniške storitve v NLB

Februarja 1997 je Nova Ljubljanska banka začela ponujati skrbniške storitve za tuje investitorje, in sicer za pravne in fizične osebe. V storitvah NLB je zajeta ustanovitev skrbniških računov (denarnih ter računov vrednostnih papirjev), vodenje teh računov (poravnava obveznosti iz sklenjenih transakcij z vrednostnimi papirji, zbiranje prihodkov od vrednostnih papirjev), vračanje premoženja, vrednotenje strankinega premoženja na skrbniškem računu, poročanje strankam o vseh dogodkih, ki vplivajo na njeno premoženje na skrbniških računih in morebitno zastopanje stranke na skupščinah delničarjev izdajateljv vrednostnih papirjev.

Razmerje med NLB kot skrbnikom in stranko je urejeno s skrbniško (oziroma podskrbniško) pogodbo, v kateri stranki podrobneje uredita svoje medsebojne pravice in obveznosti, izhajajoče iz skrbništva (obseg storitev, ceno...).

Trgovanje in hramba vrednostnih papirjev

Ljubljanska borza vrednostnih papirjev je bila ustanovljena leta 1989, z borznimi sestanki pa je pričela leta 1990. Konec januarja 1998 je znašala tržna kapitalizacija 4.46 milijone nemških mark, za razliko od leta 1991, ko je tržna kapitalizacija znašala 175 mio DEM. Prav tako se je število transakcij na LjB povečalo s 6174 transakcij leta 1992 na 140354 transakcij v letu 1997.

Trgovanje na parketu je leta 1993 začelo spremljati tudi računalniško trgovanje preko borznega informacijskega sistema (BIS), ki ga je nato decembra 1995 popolnoma nadomestilo. Sklepanje nakupnih in prodajnih poslov z vrednostnimi papirji na organiziranem trgu vrednostnih papirjev poteka

V banko spotoma

Katra Zajc

med 9.30 in 13.00 uro, posli pa postanejo dokončni ob 13.30 uri na dan trgovanja. Računalniško trgovanje je tako omogočilo večjo prepoznavnost in izogibanje določenim rizikom pri borznih transakcijah (neprekljicljivost in dokončnost sklenjenih poslov po preteku 30 minut od zaključka trgovanja).

KDD je začela poslovati leta 1995 in omogoča svojim članom zlasti hrambo vrednostnih papirjev, ki so bili izdani kot pisne listnine, vodenje centralnega registra vrednostnih papirjev, vodenje knjige imetnikov imenskih vrednostnih papirjev, opravljanje prenosov vrednostnih papirjev s preknjižbo na računih vrednostnih papirjev, izračun in izravnavo ter zagotavljanje izpolnitve obveznosti iz poslov z vrednostnimi papirji, sklenjenih na LjB, storitve pri posojanju vrednostnih papirjev, storitve pri izvrševanju pravic iz vrednostnih papirjev, storitve v zvezi s pravicami tretjih oseb (zastavna pravica...), storitve pri statusnih spremembah, preoblikovanjih ipd.

Kljub razviti infrastrukturi kapitalskega trga, ki se lahko primerja z najrazvitejšimi zahodnimi trgi, ter vedno večji likvidnosti trga kapitala je razvoj še zmeraj oviran. Rigorozen davčni sistem, počasna pokojninska reforma, počasna privatizacija, pomanjkanje institucionalnih investitorjev ter nenazadnje neflexibilna zakonodaja s področja poslovanja s tujino otežujejo izboljšanje tržne likvidnosti ter s tem privlačnost slovenskega trga kapitala za tuje investitorje.

Sonja Zver, Katra Zajc, Nova Ljubljanska banka

Februarja 1997 je NLB začela ponujati skrbniške storitve za tuje investitorje, in sicer za pravne in fizične osebe. V storitvah NLB je zajeta ustanovitev skrbniških računov, vodenje teh računov, vračanje premoženja, vrednotenje strankinega premoženja na skrbniškem računu, poročanje strankam o vseh dogodkih, ki vplivajo na njeno premoženje na skrbniških računih, ter morebitno zastopanje stranke na skupščinah delničarjev izdajateljev vrednostnih papirjev.

Več informacij je na voljo v Poslovalnici NLB za skrbništvo vrednostnih papirjev, Šubičeva 2, Ljubljana, vodja Tilka Kozelj, tel.: 061 176 52 41.

Nova Ljubljanska banka je decembra odprla dve bančni trgovini. Prvo v prodajnem centru Kovinotehne na Ptuju in drugo v centru OBI na Tržaški 65 v Mariboru. Sredi februarja pa je na Dalmatinovi 4 v Ljubljani odprla še prvo butično poslovalnico.

Ponudba za hitre

Da bi stranke uredile bančne zadeve spotoma, na poti v trgovino ali med nakupi po najljubših butikih, se je NLB odločila za bančne trgovine v nakupovalnih centrih.

V bančnih trgovinah v Mariboru in na Ptuju ponujajo uporabo sodobnih in do strank prijaznih načinov opravljanja bančnih zadev, ki ne zahtevajo zamudnega čakanja v bančnih poslovalnicah. Tako ponujajo uporabo telefonske banke Teledom, bančnih avtomatov, uporabo elektronske in internet banke, plačilnih kartic, dnevno nočnih trezorjev, bančnih predalčkov in drugih storitev.

Obiskovalcem nakupovalnih centrov so takorekoč spotoma na voljo vse storitve: depoziti, varčevanje, posojila, kartično poslovanje, Western Union Money Transfer, odpiranje vseh vrst računov in informacije za samostojne podjetnike.

Ob tem je strankam na voljo neposredna povezava s Teledomom, dostopijo pa lahko tudi do spletnih strani NLB in si sami naredijo simulacije izračunov. Komerčalisti po potrebi pomagajo novincem pri prvi uporabi bančnega avtomata za dvig gotovine, vpogled v stanje na računu, za plog gotovine in plačevanje položnic.

V posebno urejenem svetovalnem mestu je mogoče sklepati pogodbe, komercialist pa bo vsaki stranki odgovoril na želeno vprašanja o ponudbi banke in možnostih varčevanja, kreditiranja ali drugih oblikah sodelovanja.

Ponudba za zahtevnejše

Skladno s sodobnimi bančnimi trendi je zasnovana tudi butična poslovalnica na Dalmatinovi ulici 4 v Ljubljani. Otvorili so jo 15. februarja. Komerčalisti v tej poslovalnici namenjajo posebno pozornost osebnemu pristopu pri urejanju bančnih poslov. Pristop temelji na zaupanju med stranko in bančnim svetovalcem ter na diskretnosti. Kot pojasnjuje vodja Anica Jamnik, je posebnost te poslovalnice komercialist - usmerjevalec, ki stranko sprejme pri vhodu in jo pospremi k želenemu svetovalnemu mestu. Prav tako se lahko stranke najavijo in rezervirajo komercialistov čas.

Skupna značilnost tako bančnih trgovin kot butične poslovalnice je, da nimajo običajnega blagajniškega mesta. Sodobne bančne storitve namreč skoraj v celoti omogočajo varno in hitro brezgotovinsko poslovanje.